

membre d'una comunitat tens una responsabilitat.»

Pau Vidal ha enginyat uns exercicis sociolingüístics molt interessants, que lliguen amb la seva proposta de solució. Bàsicament, consisteixen a parlar sempre en català i fer un pas més: demanar que ens hi parlin. És a dir, exercir el monolingüisme. N'hi ha una variant molt útil, que podeu practicar i comprovar-ne l'eficàcia. Quan us telefonin per vendre-us qualsevol producte parlant en castellà, responeu-los en anglès: «Can you speak catalan?» I, com que us diran que no o no us diran res, afegiu-hi, abans de penjar: «If you

want to speak to me, you must speak catalan.»

A la darrera part del llibre («Cirurgia») arriba la seva proposta: el monolingüisme oficial, que concreta en dos elements molt simples: hem de poder viure (i morir) en català i ha d'anar desapareixent la figura del monolingüisme castellà.

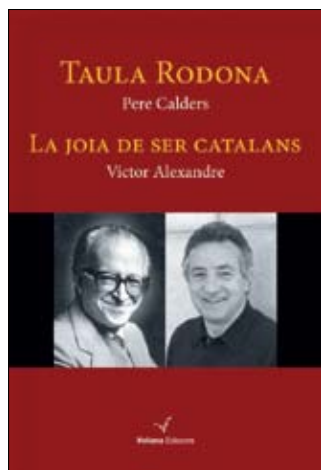
En l'últim capítol, «Ciència! (el debat)», dóna la veu a tota una colla d'autors i n'extreu unes conclusions: cal més ciència i menys opinió amb càlcul electoral; és indiscutible que en el nou estat el català ha de tenir un lloc preminent; no podem passar per alt els

perills de la cooficialitat; i el multilingüisme és una oportunitat que cal aprofitar.

Aquesta darrera part conté una reflexió molt interessant: la República Catalana hauria de tancar un cercle històric i al català se li hauria de restituir el lloc que li va ser arrabassat per la força. Trobo que és una bona manera d'acabar: si ens ho mirem tot amb ulls de restitució tindrem una guia d'actuació ferma. La sacsejada ens ha de servir per a mirar el futur amb uns ulls nous: deixem de ser esclaus i tornem a ser allò que la violència ens va impedir de ser. ◆

JORDI BADIA I PUJOL

Taula rodona

Pere Calders i Víctor Alexandre, *Taula rodona. La joia de ser catalans*, Voliana Edicions, Argenton 2015.

Pere Calders, autor de novel·les, articles, cartes, il·lustracions i, sobretot, sobretot, mestre del conte. Un referent indiscutible de la literatura catalana, un autor que si hagués escrit en qualsevol de les llengües dominants arreu del planeta hauria estat àmpliament reconegut a escala internacional. Però no. Era català, part d'aquest poble tossut, rebel, constant. Víctor Alexandre, autor de novel·les, articles, contes, teatre i, sobretot, sobretot, assaigs. Assaigs que ens parlen d'aquest poble tossut, rebel, constant.

Si el primer va ser, des de dins del país i des de fora, un dels banderers de la catalanitat més insubornable en la fosca etapa del franquisme, reivindicant amb el gest, amb la paraula, el dret a la plena normalitat de la llengua i la literatura catalanes, el segon és una figura imprescindible per a entendre la consolidació del projecte independentista en l'actualitat.

Amb *Taula rodona* descobrim el Calders dramaturg. I el descobrim literalment, perquè el text, inacabat, i que hauria estat la seva primera incursió en el teatre, va ser descobert entre els papers de l'autor. I si bé és cert que el text ens ofereix una nova perspectiva sobre l'univers de Calders, no és pas menys ver que, en el fons, hi retrobem el Calders de sempre, l'observador atent de la realitat que l'envolta, incisiu, amb aquella mirada múrria que ens ofereix a través de les paraules dels seus personatges.

Taula rodona enllaça amb *La joia de ser catalans*, la part de l'obra escrita per Víctor Alexandre, i ho fa amb un gir sorprenent, profundament caldersià: Calders deixa de ser l'autor i es converteix, per via telefònica, en un dels personatges de l'obra. Cedint l'autoria del text a Alexandre, aquest la reprèn, se la fa seva i li dóna una continuïtat i un final que, sense moure's del perfecte equilibri entre realitat i absurd que caracteritza els textos de Calders, ens recorden alhora la visió crítica que Alexandre té de molts aspectes de la catalanitat. Els debats estèrils, les disputes internes o la incapacitat per a arribar a acords desfilen per davant de l'espectador i esdevenen un retrat satí-

ric del país. Som un país que ha rebut els embats genocides dels dos grans Estats veïns i que els ha resistit; però que, paradoxalment, no acaba de trobar la manera de desempallegar-se'n i esdevenir, així, un país normal. I, curiosament, els protagonistes, que representen els nostres vicis més dolents, en lloc de despertar-nos l'animadversió, se'ns fan entranyables, propers i, no cal dir-ho, ens hi sentim plenament identificats. Riure's dels nostres propis defectes és, sens dubte, la millor manera d'afrontar-los.

Taula rodona - La joia de ser catalans serveix, doncs, per a fer palès el fil invisible que uneix, no solament aquests dos grans escriptors, sinó tot d'autors catalans de diverses generacions, autors que s'han compromès amb la llengua i amb el país i que han esdevingut una peça cabdal de la nostra cultura i, per tant, de la nostra identitat col·lectiva. Per la joia de ser catalans. ◆

DAVID VILA I ROS